

UOT 37.1

Rəhiməxanım Rzabala qızı Məmmədzadə

Azərbaycan Dillər Universitetinin baş müəllimi,

pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru

<https://orcid.org/0009-0008-2256-3185>

E-mail: ragimaxanum.mamedzade@mail.ru

[https://doi.org/10.69682/arti.2026.93\(1\).43-49](https://doi.org/10.69682/arti.2026.93(1).43-49)

TƏRBIYƏ TEXNOLOGİYALARINDAN İSTİFADƏ ETMƏKLƏ TƏLƏBƏLƏRİN MƏNƏVİ KEYFİYYƏTLƏRİNİN FORMALAŞDIRILMASI ÜZRƏ

İŞİN SƏMƏRƏLİLİK GÖSTƏRİCİLƏRİ:

Yoxlayıcı eksperimentin təşkili və nəticələri

Rahimakhanim Rzabala Mammadzade

senior lecturer at the Azerbaijan University of Languages,

doctor of philosophy in pedagogy

INDICATORS OF THE EFFECTIVENESS OF WORK ON THE FORMATION OF NATIONAL QUALITIES OF STUDENTS USING EDUCATIONAL TECHNOLOGIES:

Organization and results of the testing experiment

Рагимаханум Рзабала гызы Мамедзаде

старший преподаватель Азербайджанского Университета Языков,

доктор философии по педагогике

ПОКАЗАТЕЛИ ЭФФЕКТИВНОСТИ РАБОТЫ ПО ФОРМИРОВАНИЮ НРАВСТВЕННЫХ КАЧЕСТВ УЧАЩИХСЯ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ:

Организация и результаты проверочного эксперимента

Xülasə. Eksperimentin öyrədici mərhələsində aparılmış məqsədyönlü, sistemli, fasiləsiz iş nəticəsində kontrol qruplarla müqayisədə eksperimental qruplarda xeyli müsbət dəyişiklər baş verdi. Mənəvi keyfiyyətlərinin inkişafı nəticəsində tələbələrin tərbiyəlilik səviyyələri artdı. Bu tədqiqatla bağlı məqsədyönlü, sistemli və fasiləsiz aparılan işlər sayəsində mümkün oldu.

Açar sözlər: *eksperiment, pedaqoji eksperiment, tərbiyə texnologiyaları, mənəvi keyfiyyətlər, tələbələr, eksperimentin yoxlayıcı mərhələsi*

Abstract. As a result of targeted, systematic, and continuous work conducted during the educational phase of the experiment, significant positive changes occurred in the experimental groups compared to the control groups. The development of moral qualities led to an increase in the students' moral upbringing. This study was made possible by targeted, systematic, and continuous work.

Keywords: *experiment, pedagogical experiment, educational technologies, moral qualities, students, the testing type of the experiment*

Аннотация. В результате целенаправленной, систематической и непрерывной работы, проводимой на учебном этапе эксперимента, в экспериментальных группах произошли существенные позитивные изменения по сравнению с контрольными. В результате развития нравственных качеств повысился уровень нравственной воспитанности обучающихся. Проведение данного исследования стало возможным благодаря целенаправленной, систематической и непрерывной работе.

Ключевые слова: *эксперимент, педагогический эксперимент, образовательные технологии, нравственные качества, обучающиеся, проверочный этап эксперимента*

Aparılmış səmərəli işlər sayəsində tələbələrin mənəvi tərbiyəlilik səviyyəsi artdı. tərbiyəlilik aşağıdakı cədvəllər bu barədə əyani təsəvvür yaradır.

Sorğuya eksperiment qrupun 30, kontrol qrupun 31 müəllimi cəlb olunmuşdu.

Eksperimental və kontrol qrup müəllimlərinə verilmiş suallarla cəvəldən tanış olmaq mümkündür:

Cədvəl 1.

Müəllimlərlə aparılmış sorğunun nəticələri

s/№	Suallara alınan cavablar	Səviyyələr											
		Yüksək				Orta				Aşağı			
		eks.		kont		eks.		kont		eks.		kontr	
		nəfər	%	nəfər	%	nəfər	%	nəfər	%	nəfər	%	nəfər	%
1	Pedaqoji ədəbiyyatda hansı pedaqoji (təhsil) texnologiyaları özünə yer almışdır	19	63	13	42	10	33	11	35	1	3	7	23
2	Hansı təlim texnologiyaları ilə tanışsınız?	18	60	11	33	10	33	12	39	2	7	9	29
3	Tərbiyə texnologiyalarından hansılarının adlarını çəkmə bilərsiniz?	24	80	16	52	6	20	10	32	--	-	5	16
4	Tərbiyə texnologiyası dedikdə nə başa düşülməlidir?	22	75	14	45	7	23	9	29	1	3	8	26
5	Pedaqoji (təhsil) texnologiyalarına dair hansı ədəbiyyatla tanışsınız?	21	70	13	42	7	23	8	26	2	7	10	32
6	Təlim texnologiyalarına dair hansı ədəbiyyatla tanışsınız?	18	60	13	42	10	33	8	26	2	7	10	32
7	V.A. Suxomlinskini "Kollektiv humanist tərbiyə texnologiyası"nın mahiyyəti nədən ibarətdir	21	70	15	48	7	23	11	35	2	7	5	16
8	Respublikamızda pedaqoqlardan kim tərbiyə texnologiyaları sırasına yeni bir tərbiyə texnologiyası əlavə etmişdir?	18	60	12	39	11	37	9	29	1	9	10	32
9	Həmin tərbiyə texnologiyası necə adlanır?	21	70	10	32	7	23	9	30	2	7	12	39
10	Ş.A. Amonaşvilinin "Şəxsiyyətyönlü humanist tərbiyə texnologiyası"nın mahiyyəti nədən ibarətdir?	20	67	14	45	9	30	7	23	1	3	10	32
11	O.S. Qazmanın "Tərbiyə işində fərdi pedaqoji dəstək texnologiyası"nın mahiyyəti nədən ibarətdir?	22	73	15	48	8	27	10	32	–	–	6	19
12	G.K. Selevkonun "Tələbə şəxsiyyətinin özünütəkmilləşdirmə texnologiyası"nın mahiyyəti nədən ibarətdir?	17	57	11	35	10	33	10	32	3	10	10	32
13	A.N. Abbasovun "Heç kim səni görməyəndə" tərbiyə texnologiyasının mahiyyəti nədən ibarətdir?	21	70	16	52	9	30	12	39	–	–	3	9

Qeyd: Sorğuda eksperiment qrupun 30, kontrol qrupun 31 müəllimi iştirak etmişdir.

Birinci suala (“Pedaqoji ədəbiyyatda hansı pedaqoji (təhsil) texnologiyaları özünə yer almışdır”) eksperimental qrup tələbələrinin 19 nəfəri (63%), kontrol qrup tələbələrinin 13 nəfəri (42%) – yüksək, eksperimental qrup tələbələrinin 10 nəfəri (33%), kontrol qrup tələbələrinin 11 nəfəri (35%) – orta səviyyəli cavablar vermişdir. Aşağı göstərici eksperimental qruplarda 7% (2 nəfər), kontrol qruplarda 29% (9 nəfər) olmuşdur.

Eksperimental qrupun müəllimləri aşağıdakı pedaqoji (təhsil) texnologiyalarına diqqəti yönəltmişlər:

- * Şagird (tələbə) fəaliyyətinin aktivləşdirilməsinə və intensivləşdirilməsinə yönələn pedaqoji texnologiyalar (aktiv təlim metodları)
- * Tədris prosesinin idarə olunması və təşkilinin səmərəliliyinə yönələn pedaqoji texnologiyalar
- * Bu və ya digər tədris mövzuna uyğun gələn pedaqoji texnologiyalar
- * Tədris materialının didaktik təkmilləşdirilməsinə və yenidən qurulmasına yönələn pedaqoji texnologiyalar
- * Təbiətə əsaslanan texnologiyalar
- * Sosial-təhsil texnologiyaları
- * Təhsil texnologiyaları
- * İnkişaf etdirici təhsil texnologiyaları
- * Məktəbdaxili idarəetmə texnologiyaları

Kontrol qruplardan olan müəllimlər isə, “Tədris prosesinin idarə olunması və təşkilinin səmərəliliyinə yönələn pedaqoji texnologiyalar”, “Təbiətə əsaslanan texnologiyalar”, “Təhsil texnologiyaları”-nı qeyd etmişlər.

2-ci sualda deyilir: “Hansı təlim texnologiyaları ilə tanışsınız?” suala eksperimentdə iştirak edən müəllimlərin 18 nəfəri (60%) – yüksək; 10 nəfəri (33%) – orta və 2 nəfəri (7%) – aşağı; kontrol qrup müəllimlərinin 11 nəfəri (33%) – yüksək, 12 nəfəri (39%) – orta, 9 nəfəri (29%) – aşağı səviyyədə cavab vermişlər.

Eksperimentə cəlb edilən müəllimləri aşağıdakı təlim texnologiyalarının adlarını qeyd etmişlər:

- * Layihəyə əsaslanan texnologiya
- * Tənqidi düşünmə texnologiyası
- * Yeni və müasir informasiya vasitələrindən istifadəyə əsaslanan pedaqoji texnologiyalar

- * Modul təlim texnologiyası
- * Problemlə tədris texnologiyası (problemlə təlim)
- * Oyun texnologiyası
- * Yaradıcı seminar texnologiyası
- * İnformasiya və Kommunikasiya Texnologiyaları (İKT)

Kontrol qrup müəllimləri “Layihəyə əsaslanan texnologiya”-nın, “Problemlə tədris texnologiyası (problemlə təlim)”-in, və “Yeni və müasir informasiya vasitələrindən istifadəyə əsaslanan pedaqoji texnologiyalar”-nın adlarını çəkmişlər.

3-cü sual (“Tərbiyə texnologiyalarından hansılarının adlarını çəkmə bilərsiniz?”) aşağıdakı şəkildə cavablandırılmışlar: yüksək səviyyə: eksperimental qrup müəllimlərində – 80% (24 nəfər), kontrol qrup müəllimlərində – 52% (16 nəfər); orta səviyyə: eksperimental qrup müəllimlərində – 6% (20 nəfər), kontrol qrup müəllimlərində – 32% (10 nəfər); aşağı səviyyə: eksperimental qrup müəllimlərində 0%, kontrol qrup müəllimlərində 16% (5 nəfər).

Əgər kontrol qrup müəllimləri yalnız 2 tərbiyə texnologiyasının (Ş.A. Amonaşvilinin “*Şəxsiyyətyönlü humanist tərbiyə texnologiyası*” və V.A. Suxomlinskinin “*Kollektiv humanist tərbiyə texnologiyası*”) adlarını çəkmişlərsə, eksperimental qrup müəllimləri aşağıdakı tərbiyə texnologiyaların qeyd etmiş, onların mahiyyətinə, məzmununa, məqsəd və vəzifələrinə aydınlıq gətirmişlər.: S.T.Şatski, L.V.Zankov, E.N.İlin, Q.K.Selevko və b.-nin “*Əməkdaşlıq tərbiyə texnologiyası*”; V.A.Suxomlinskinin “*Kollektiv humanist tərbiyə texnologiyası*”; A.N. Abbasovun “*Heç kim sənə görməyəndə tərbiyə texnologiyası*”; Ş.A. Amonaşvilinin “*Şəxsiyyətyönlü humanist tərbiyə texnologiyası*”; O.S.Qazmanın “*Tərbiyə işində fərdi pedaqoji dəstək texnologiyası*”; N.E. Şurkovanın “*Qrup tərbiyə işinin təşkili və aparılması texnologiyaları*”; L.İ.Novikova, V. A.Karakovski və N. L. Selivanovanın “*Sistemli yaşamağa əsaslanan tərbiyə texnologiyası*”; İ.P. İvanovanın “*Kollektiv yaradıcı tərbiyə texnologiyası*” və G.K. Selevkonun “*Tələbə şəxsiyyətinin özünü təkmilləşdirmə texnologiyası*”.

“Pedaqoji (təhsil) texnologiyalarına dair hansı ədəbiyyatla tanışsınız?” sualını (5-ci sual) alınan cavablarla tanış olaq:

Yüksək səviyyə: eksperimental qruplarda –21 müəllim (70%), orta səviyyə – 7 nəfər (23%), aşağı səviyyə – 2 (7%); kontrol qruplarında: yüksək səviyyə –13 müəllim (42%), orta – 8 nəfər (26%), aşağı –10 (12%) olmuşdur.–

“Təlim texnologiyalarına dair hansı ədəbiyyatla tanışsınız?” sualına (6-cı sual) alınan cavablar:

Yüksək səviyyə: eksperimental qruplarda –18 müəllim (60%), orta səviyyə – 10 nəfər (33%), aşağı səviyyə –2 (7%); kontrol qruplarında: yüksək səviyyə – 13 müəllim (42%), orta – 8 nəfər (26%), aşağı –10 (32%) olmuşdur.–

11-ci suala (“O.S. Qazmanın “*Tərbiyə işində fərdi pedaqoji dəstək texnologiyası*”nın mahiyyəti nədən ibarətdir?”) aşağıdakı cavab alınmışdır: yüksək səviyyə: eksperimental qrup müəllimlərində –73% (22 nəfər), kontrol qrup müəllimlərində –48% (15 nəfər); orta səviyyə: eksperimental qrup müəllimlərində – 27% (8 nəfər), kontrol qrup müəllimlərində – 32% (10 nəfər); aşağı səviyyə: eksperimental qrup müəllimlərində 0% (0 nəfər), kontrol qrup müəllimlərində 19% (6 nəfər).

12-ci sual (“G.K. Selevkonun “Tələbə şəxsiyyətinin özünü təkmilləşdirmə texnologiyası”nın mahiyyəti nədən ibarətdir?”) aşağıdakı cavab

alınmışdır: yüksək səviyyə: eksperimental qrup müəllimlərində – 57% (17 nəfər), kontrol qrup müəllimlərində – 35% (11 nəfər); orta səviyyə: eksperimental qrup müəllimlərində – 33% (10 nəfər), kontrol qrup müəllimlərində – 32% (10 nəfər); aşağı səviyyə: eksperimental qrup müəllimlərində 10% (3 nəfər), kontrol qrup müəllimlərində 32% (10 nəfər).

13-cü suala (A.N. Abbasovun “Heç kim sənə görməyəndə” tərbiyə texnologiyasının mahiyyəti nədən ibarətdir?”) aşağıdakı cavablar verilmişdir: yüksək səviyyə: eksperimental qrup müəllimlərində –70% (21 nəfər), kontrol qrup müəllimlərində –52% (16 nəfər); orta səviyyə: eksperimental qrup müəllimlərində – 30% (9 nəfər), kontrol qrup müəllimlərində – 39% (12 nəfər); aşağı səviyyə: eksperimental qrup müəllimlərində 0% (0 nəfər), kontrol qrup müəllimlərində 9% (3 nəfər).

Yoxlayıcı eksperiment zamanı bir daha suallarla tələbələrə müraciət etdik (suallar cədvəldə özünə yer almışdır): 2-ci cədvəl əsasən eksperimental və kontrol qrupların göstəriciləri ilə tanış olaq:

Cədvəl 2.

Eksperimental və kontrol qrup tələbələri ilə aparılmış sorğunun nəticələri

s/ №	Suallara alınan cavablar	Səviyyələr											
		yüksək				orta				Aşağı			
		eks.		kont		eks.		kont		eks.		kontr	
		Nəfər	%	Nəfər	%	Nəfər	%	Nəfər	%	Nəfər	%	Nəfər	%
1	Özünü tərbiyə ilə məşğul olursanmı?	49	58	35	41	33	39	40	46	3	3	11	13
2	Özünü tərbiyə zamanı hansı mənəvi keyfiyyətinin inkişaf etdirilməsi qayğısına qalırsan?												
	2.1. qayğıkeşlik	25	29	13	15								
	2.2. xeyirxahlıq	25	29	11	13								
	2.3. ədalətlik	21	22	10	12								
	2.4. düzlük və doğruluq	21	5	12	14								
3	Ailədə valideynlərinə hansı tərbiyənlə daha çox məşğul olub?												
	3.1. ana	35	41	25	29	60				-	-		
	3.2. ata	25	29	20	2	42							
	3.3. hər ikisi	25	29	20	23								

4	Ata-ananın məsləhətlərinə, öyüd-nəsihətinə: 4.1. qulaq asıram, 4.2.daha çox müstəqillik göstərirəm	30 55	35 65	60 42									
5	Səncə, mənəvi keyfiyyətlərindən hansının təkmilləşdirilməsinə ehtiyac vardır 5.1. tolerantlıq 5.2.dəqiqlik 5.3. müstəqillik 5.4 təşəbbüskarlıq	24 20 19 22	28 24 23 2	20 25 20 21	23 29 23 24								
6	Mühazirələr zamanı müəllimin mövzuları tərbiyəvi baxımından əlaqələndirmə səviyyəsi	41	48	35	41	42	49	36	42	3	3	15	17
7	Seminar məşğələsində müəllim mövzuları tərbiyəvi baxımından əlaqələndirmə səviyyəsi	43	51	37	43	40	47	35	41	2	2	16	18
8	Tərbiyə texnologiyalarının tətbiqi ilə keçirilən seminar məşğələlərinə münasibətin necədir?	50	59	39	45	35	41	37	43	–	–	10	12
9	Hansı tərbiyə texnologiyası xoşuna gəlir?	40	47	31	36	43	51	43	50	2	2	12	14
10	Haradan başlanır Vətən?" sualına necə cavab verərdin?	45	53	33	38	40	47	48	56	–	–	5	6
11	Böyüklərə hörmətlə yanaşmaq nə üçün lazımdır?	49	57	32	37	36	42	41	48	–	–	13	15
12	Vətənin müdafiəsi kimin borcudur? 12.1. əsgərlərin 12.2. mənim 12.3. bizim	33 39 24	39 46 28	40 23 25	45 27 29								
13	44 günlük Vətən müharibəsindəki qələbəmiz səndə hansı hissləri qüvvətləndirib?	51	60	43	50	34	40	43	56	–	–	–	–
14	İnsan nə üçün sadə və təvazökar olmalıdır?	40	47	31	36	45	53	46	55	–	–	7	8
15	Həqiqi dost necə olmalıdır	42	49	30	35	41	48	48	56	2	2	8	9
16	Nə üçün belə deyirlər: "Vicdanın səsinə qulaq as".	44	52	33	38	40	47	39	45	1	1	14	16
17	Biz nə üçün ədalətli olmalıyıq?	46	54	31	36	37	43	46	53	2	2	9	10

18	Bir çox adamların yaramaz əməllərini görüb, asanlıqla, fırıldaqçılıqla var-dövlət qazanmalarının şahidi olaraq düz və doğrul olmaq hökmən lazımdır?	49	58	32	37	36	42	43	50	–	–	11	13
19	İnsanlar şəxsi, yoxsa ictimai mənafeyi əsas götürməlidirlər?	50	59	34	39	33	39	42	49	2	2	10	12
20	Yalançılıq kimi mənfi keyfiyyətə münasibətiniz necədir?	53	62	31	36	32	38	41	48	–	–	14	16
21	Yaltaqlıq kimi mənfi keyfiyyətə münasibətiniz necədir?	50	59	37	43	34	40	35	41	1	1	14	16

Qeyd: Sorğuda eksperimental qrupdan 85, kontrol qrupdan 86 tələbə iştirak etmişdir

Yoxlayıcı eksperiment zamanı eksperimental və kontrol qrup tələbələrini göstəricilərinin müqayisəsi aparılmışdır. Bəzi göstəricilərlə tanış olaq:

Cədvələ daxil olan birinci sualda tələbələrən soruşulur: “Özünü tərbiyə ilə məşğul olursanmı?” Aydınlaşdı ki, eksperimental qrupda: tələbələrin özünü tərbiyə ilə məşğul olması eksperimental qrupda: yüksək – 58% (49 nəfər), orta – 39% (33 nəfər), aşağı – 3% (3 nəfər); kontrol qrupda: yüksək – 41% (35 nəfər), orta səviyyə – 46% (40 nəfər), aşağı – 13% (11 nəfər).

5-ci sualda deyilir: “Səncə, mənəvi keyfiyyətlərindən hansının təkmilləşdirilməsinə ehtiyac vardır?” Bu sualla bağlı 4 keyfiyyətin adı çəkilir və eksperimental və kontrol qrupların göstəriciləri təqdim olunur: tolerantlıq, dəqiqlik, müstəqillik və təşəbbüskarlıq. Diqqət edək: tolerantlığa eksperiment qrupdan 24 (28%), kontrol qrupdan 20 (23%) tələbə; dəqiqliyə eksperiment qrupdan 20 (24%), kontrol qrupdan 25 (24%) tələbə; müstəqilliyə eksperiment qrupdan 19 (23%), kontrol qrupdan 20 (23%) tələbə; təşəbbüskarlığa eksperiment qrupdan 22 (25%), kontrol qrupdan 21 (24%) tələbə dəyər vermişdir.

6-cı sualla (“Mühazirələr zamanı müəllimin mövzuları tərbiyəvi baxımından əlaqələndirmə səviyyəsi”) bağlı: eksperimental qrupda 41 tələbə (48%) müəllimin mühazirələrdə mövzuları tərbiyəvi baxımından yüksək səviyyədə; 42 tələbə (49%) – orta səviyyədə; 3 tələbə (3%) – aşağı səviyyədə əlaqələndirdiyini; kontrol

qruplarda 35 tələbə (41%) – yüksək; 36 tələbə (42%) – orta; 15 tələbə (17%) aşağı səviyyədə əlaqələndirdiyini bildirmişdir.

“Seminar məşğələsində müəllim mövzuları tərbiyəyə baxımından əlaqələndirmə səviyyəsi”ndən söz açılarda (7-ci sual) eksperimental qrupda 43 tələbə (51%) müəllimin mühazirələrdə mövzuları tərbiyəvi baxımından yüksək səviyyədə; 40 (47%) tələbə - orta səviyyədə; 2 tələbə (2%) – aşağı səviyyədə əlaqələndirdiyini; kontrol qruplarda 37 tələbə (43%) - yüksək; 35 tələbə (41%) – orta; 16 tələbə (18%) aşağı səviyyədə əlaqələndirdiyini bildirmişdir.

8-ci sual “Tərbiyə texnologiyalarının tətbiqi ilə keçirilən seminar məşğələlərinə münasibətin necədir?” adlandırılmışdır. Eksperimental qrupdan olan 50 tələbənin (59%) münasibəti – çox yaxşı; 35 tələbənin (41%) – orta olmuşdur. Eksperimental qrupdan olan tələbələrin heç birinin tərbiyə texnologiyalarının tətbiqi ilə keçirilən seminar məşğələlərinə münasibəti mənfi olmamışdır.

Kontrol qrupdan olan 39 tələbənin (45%) münasibəti – çox yaxşı; 37 tələbənin (43%) – orta, 10 nəfərin (12%) mənfi olmuşdur.

“Böyüklərə hörmətlə yanaşmaq nə üçün lazımdır?” – 11-ci sualdır.

Eksperimental qrupdan olan 49 tələbənin (57%) münasibəti – yüksək; 36 tələbənin (42%) – orta səviyyəli olmuşdur. Aşağı səviyyəli cavab olmamışdır.

Kontrol qrupdan olan 32 tələbənin (37%) münasibəti – çox yaxşı; 36 tələbənin (42%) – orta, 13 nəfərin (15%) aşağı olmuşdur.

12-ci sualla tanış olaq: “Vətənin müdafiəsi kimin borcudur?” Cədvəldə bu suala 3 cavab öz əksini tapmışdır: əsgərlərin, mənim, bizim.

Eksperimental və kontrol qrupların göstəricilərində deyilir: eksperimental qrup tələbələrinin 39%-i (33 nəfər), kontrol qruplarının 45%-i (40 nəfər) – əsgərlərin; eksperimental qrup tələbələrinin 46%-i (39 nəfər), kontrol qrup tələbələrinin 27%-i (23 nəfər) – “mənim”; eksperimental qrup tələbələrinin 28%-i (24 nəfər), kontrol qrup tələbələrinin 29%-i (25 nəfəri) – “bizim” cavabını vermişdir.

13-cü sual qürurvericidir. Sualda deyilir: “44 günlük Vətən müharibəsindəki qələbəmiz səndə hansı hissləri qüvvələndirib?”

Cavablarla tanış olaq. Eksperimental qrupda: yüksək səviyyə - 60% (51 nəfər), orta – 40% (34 nəfər); kontrol qrupda: yüksək səviyyə – 50% (43 nəfər), orta səviyyə - 56% (43 nəfər). Nə eksperimental, nə də kontrol qruplarda aşağı səviyyə müşahidə olunmamışdır.

Bəzi cavablarla tanış olaq:

Tələbə Tahir: Azərbaycanın erməni işğalçıları tərəfindən zəbt olunmuş torpaqlarımız 44 günlük müharibə, qələbəmiz nəticəsində azad olundu. Haradasa 30 il o torpaqlarımızın həsrətini çəkmişik. Şəxsən məndə Azərbaycan dövlətçiliyinə, Ali Baş Komandan İlham Əliyevə və Azərbaycan ordusuna böyük rəğbət, məhəbbət hissləri artdı, alovlandı.

Tələbə Gülşən: Azərbaycan torpaqları Nədir şahın dövründə 4 milyon kvadrat kilometr,

Şah İsmayıl Xətayi dövründə – 3 milyon kvadrat kilometrden artıq idi. Bədxahlarımız illərlə torpaqlarımıza dərşib onları öz aralarında bölüşdürmüşlər. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə Cənubi Qafqazdakı Azərbaycan torpaqları artıq 113, 9 min kv.km təşkil edirdi. Sovet dövründə və ikinci dəfə müstəqilliyimizi əldə etdiyimiz dövrdə ərazimiz 86,6 min kv.km idi. Müstəqilliyimiz dövründə Ermənistan Respublikası havadarlarının dəstəyi ilə ərazimizin beşdə birini tutmuşdu.

Tələbə Zahir: Məhz Ali Baş Komandanın, Azərbaycan Respublikası Prezidenti cənab İlham Əliyevin başçılığı, müzəffər ordumuzun səyi ilə işğal olunmuş ərazilərimiz geri qaytarıldı, erməni ordusu darmadağın olundu, Ermənistan təslimçilik aktını imzaladı.

Tələbə Nərgiz: 44 günlük müharibə milli şərəf və ləyaqətimizi özünüə qaytardı.

Beləliklə, aparılmış məqsədyönlü və sistemli iş nəticəsində eksperimental qrupların göstəriciləri kontrol qrupun göstəricilərindən yüksək olmuşdur.

Problemin aktuallığı. Tələbə gənclərdə mənəvi keyfiyyətlərin formalaşdırılması və inkişaf etdirilməsi üçün tərbiyə texnologiyalarından istifadə aktuallığa malikdir. Təqdim olunan məqalədə yoxlayıcı eksperimentin nəticələri öz əksini tapır.

Problemin yeniliyi. Tələbələrdə mənəvi keyfiyyətlərin inkişaf etdirilməsi baxımından tərbiyə texnologiyalarından faydalanma yeniliyi baxımından maraq doğurur. Yoxlayıcı eksperiment səmərəlilik göstəriciləri barədə aydın təsəvvür yaradır.

Problemin praktik əhəmiyyəti. Məqalə gənc tədqiqatçılarda maraq doğuracaqdır.

Ədəbiyyat

1. Abbasov, A.N. Pedagogika: Müntəxəbat. Ali təhsil müəssisələri üçün dərs vəsaiti / A.N. Abbasov, R.R. Məmmədşadə, L.A. Məmmədli. – Bakı: Mütərcim, –2020. – 608 s.
2. Abbasov, A.N. İxtisasa giriş: Ali təhsil müəssisələri üçün dərs vəsaiti / A.N. Abbasov, R.R. Məmmədşadə. – Bakı: Mütərcim, –2020. – 164 s.
3. Abbasov, A.N. Ailə pedagogikası: Müntəxəbat. Ali təhsil müəssisələri üçün dərs vəsaiti / A.N. Abbasov, R.R. Məmmədşadə. – Bakı: Mütərcim, –2020. –272 s.

Redaksiyaya daxil olub: 17.10. 2025